

Dictamen 30.2008

sobre el Projecte de pla de transport de viatgers de Catalunya 2008-2012.

Índex

DICTAMEN 30/2008 sobre el Projecte de pla de transport de viatgers de Catalunya 2008-2012	2
---	---

DICTAMEN 30/2008 sobre el Projecte de pla de transport de viatgers de Catalunya 2008-2012.

Atenent les competències atribuïdes al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya per l'article 72.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i la Llei 7/2005, de 8 de juny, el Ple del Consell de Treball, Econòmic i Social, en la sessió extraordinària del dia 24 de novembre de 2008, aprova el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

En data 5 de novembre de 2008 va tenir entrada al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya un escrit tramès pel conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya en el qual sol·licitava l'emissió del dictamen de caràcter preceptiu, previ a la seva tramitació, del Projecte de pla de transport de viatgers de Catalunya 2008-2012.

El Projecte de pla es va acompanyar de la Proposta d'acord de Govern d'aprovació del Pla i d'una memòria ambiental.

La Comissió de Treball de Desenvolupament Territorial i Medi Ambient es va reunir el dia 18 de novembre i va elaborar la Proposta de dictamen.

II. CONTINGUT

El Projecte del pla de transports de viatgers de Catalunya 2008-2012 (en endavant PTVC) consta dels següents apartats:

Presentació

En aquest apartat s'exposa que el PTVC és una eina primordial per assumir les competències reconegudes per l'Estatut d'autonomia de Catalunya en matèria de gestió i planificació dels serveis de transport públic que transcorren íntegrament per Catalunya. D'altra banda, es posa de manifest que el PTVC referma un sistema de transport públic en el qual actuen de manera integrada i coordinada els diferents operadors, tant de serveis ferroviaris com de carretera.

Introducció

En aquest apartat es posa de manifest que el PTVC és un pla territorial sectorial i un pla específic de mobilitat.

S'exposa que el PTVC actualitza el PTVC-2002 tenint en compte les noves realitats territorials i competencials i s'estableix la seva vigència fins el 2012.

Així mateix, es delimita que l'àmbit del PTVC és el conjunt de serveis de transport col·lectiu interurbà de viatgers de Catalunya i se n'exposa el contingut principal, distingint dues línies de treball: el Pla d'oferta i el Pla de gestió dels serveis.

Finalment, es posa de manifest que el PTVC és un "pla de plans" atès que li correspon definir els criteris d'aplicació al conjunt d'actuacions a desenvolupar per a la planificació de la xarxa de transport públic de Catalunya.

Objectius generals i directrius específiques del PTVC

En aquest apartat es posa de manifest que el PTVC acull i actualitza els objectius de les Directrius nacionals de mobilitat i del Pla d'infraestructures del transport de Catalunya.

Tanmateix, en aquest capítol es defineixen **els objectius i les directrius específics** del PTVC.

Autoritats territorials de mobilitat i consorcis del transport públic. Desenvolupament de funcions

Aquest apartat destaca la importància del **model de consorci del transport públic col·lectiu** i recull les actuacions desenvolupades o previstes durant la vigència del PTVC pels consorcis del transport públic ja constituïts o en procés de fer-ho, distingint entre l'Autoritat Territorial de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona i els consorcis del Transport Públic de les àrees de Lleida, de Girona, del Camp de Tarragona i del Bages.

Dades principals del sistema públic de transport col·lectiu

En aquest capítol s'exposen les **dades bàsiques de mobilitat**, es descriu el sistema de transport ferroviari intermunicipal de Catalunya i els serveis públics de transport col·lectiu regular per carretera.

Tanmateix, en aquest apartat es fa una anàlisi sobre **l'eficiència econòmica** del transport públic ferroviari i per carretera.

Pla d'oferta

En aquest apartat s'estableixen **els criteris per la millora de la xarxa de transport públic ferroviari i per carretera**. Així mateix, aquest apartat recull els plans de serveis desenvolupats pels consorcis de transport públic i altres plans comarcals i un Pla de coordinació entre l'autobús i el ferrocarril.

Pla de gestió

En aquest apartat es desenvolupen un conjunt **de mesures que han d'ajudar a implantar el Pla d'oferta** i a garantir la consecució dels seus objectius.

El Pla de gestió parteix de la concepció del país en xarxa i té com a element fonamental la coordinació de serveis entesa com la vinculació entre els diferents modes de transport i entre la diferent tipologia de serveis.

En concret, les actuacions que estableix el Pla de gestió són les següents:

- Desenvolupament d'un sistema d'informació i gestió integral del transport públic
- Seguiment de la integració tarifària
- Millora de la qualitat dels serveis
- Millora dels equipaments
- Millora de l'accessibilitat
- Foment de les mesures mediambientals
- Mesures normatives

Programació de les necessitats de finançament

En aquest apartat es fa una **estimació de les necessitats de finançament** per a implantar les propostes fetes tant per als serveis ferroviaris com per als serveis de transport regular per carretera. En ambdós casos s'especifica que es tracta d'una estimació que s'haurà d'ajustar a les disponibilitats pressupostàries.

Revisió i seguiment

En aquest apartat s'estableixen els terminis de **seguiment del compliment**

dels objectius del PTVC, s'estableixen els indicadors vinculats a les actuacions previstes per aquest i es preveu la creació d'una taula de seguiment.

Tramitació

En aquest apartat es fa un resum del procediment seguit per a elaborar el PTVC.

El Projecte de PTVC conté sis annexos. L'annex 1 fa un **resum del Pla d'oferta de serveis de transport**. L'annex 2 conté una **anàlisi de la connectivitat de les estacions ferroviàries nodals**. L'annex 3 recull les **Directrius Nacionals de Mobilitat relacionades amb el PTVC**. L'annex 4 recull el **compliment dels criteris del PITC** en quant a cobertura territorial dels serveis regulars d'autobús que connecten Barcelona i les capitals de demarcació. L'annex 5 recull **taules d'oferta tipus en serveis comarcals**. Finalment, l'annex 6 descriu el **contingut del pla d'imatge del sistema de transports de Catalunya**.

D'altra banda, el Projecte de PTVC s'ha acompanyat d'una **Memòria ambiental**, que conclou que el PTVC serà una eina que permetrà reduir de manera rellevant els impactes de les principals externalitats associades a la mobilitat, i de la Proposta d'**acord de govern pel qual s'aprova el PTVC**, que exposa el marc normatiu i els objectius principals del PTVC.

III. OBSERVACIONS GENERALS

Primera. El CTESC valora molt positivament que el PTVC programi tots els serveis de transport públic interurbans de Catalunya i, al mateix temps, planifiqui la gestió per afavorir la intermodalitat, és a dir, que abasti tota la xarxa de transport públic interurbà de forma global i interconnectada. Per tot plegat, considera que el PTVC és un gran avanç per promoure el canvi de model de mobilitat, en el qual el transport públic adquireixi el màxim protagonisme i esdevingui una prioritat en les polítiques de mobilitat.

Segona. El CTESC considera que, d'una banda, s'ha d'accelerar el procés d'expansió de les Autoritats Territorials de Mobilitat (ATM) a la resta del territori que ara està fora de l'àmbit de l'ATM. Això afectaria a l'Àrea de Lleida i a l'Àrea de Girona. Per altra banda, considera que s'ha d'accelerar la creació de l'ATM de les comarques centrals, encara que es faci de forma esglaonada iniciant el procés, tal com està previst, a la comarca del Bages, però immediatament traslladant-ho a la resta de l'àmbit territorial. I, finalment, considera que s'hauria d'iniciar el procés de constitució de les ATM de l'Àrea del Pirineu-Aran i de l'Àrea de la Terres de l'Ebre.

Tercera. En relació amb el procés d'integració tarifària endegat a les àrees de Lleida, Girona i Tarragona i en vistes de la integració tarifària de tot Catalunya l'any 2012, el CTESC considera que s'han d'integrar els serveis ferroviaris de RENFE que fins ara queden exempts.

Quarta. En relació amb la creació de les Rodalies de Girona, Tarragona i Lleida, el CTESC considera que aquestes s'han d'expandir més enllà del proposat al PTVC.

Cinquena. El CTESC considera que un altre aspecte a aprofundir és la creació de nous títols de transport públic multiviatge, més econòmics i homogenis per tota Catalunya per incentivar l'ús del transport públic i fidelitzar els usuaris.

Sisena. El CTESC valora positivament la millora de l'oferta de transport

públic als centres d'activitat laboral atès que pot representar una reducció de l'accidentalitat laboral, tenint en compte que un alt nombre d'accidents laborals són "in itinere".

Setena. El CTESC posa de manifest que el transport públic de viatgers és un servei social que ha de garantir-se, independentment de la viabilitat i la rendibilitat econòmica dels serveis i, per tant, no hauria de basar-se exclusivament en un criteri d'oferta/demanda.

Vuitena. El CTESC considera que el PTVC hauria de reconèixer que hi ha corredors en els quals la demanda justifica l'existència de plataformes reservades que són servides per autobusos i que ofereixen característiques com la utilització de combustibles poc contaminants i la posada en funcionament a curt termini.

Novena. El CTESC constata que el nivell d'intensificació dels serveis que proposa el PTVC és important respecte dels serveis ferroviaris (freqüències mitjanes entre 21-22 minuts) però no respecte a les propostes d'increments dels serveis de transports per carretera atès que, si bé s'incrementa de 3 i 4 noves expedicions diàries a les hores punta, no es proposa cap millora per a les hores vall.

Desena. El CTESC troba a faltar, en el PTVC, la definició d'hora punta en relació amb les franges horàries a les quals es refereix. Les darreres enquestes de mobilitat realitzades vénen a demostrar que la distribució diària de la mobilitat es va aplanant progressivament.

Onzena. El CTESC constata que el PTVC no defineix si les millores d'oferta de transport públic per carretera estan dirigides a donar cobertura els dies feiners o tots els dies de la setmana.

Dotzena. El CTESC considera que el PTVC, en determinades propostes del servei exprés, no deixa prou clar si les expedicions directes són noves expedicions o reconversions en serveis directes d'expedicions actualment existents. Com a principi general, la creació de serveis exprés no hauria de comportar reducció d'oferta ni perjudicis per els usuaris.

Tretzena. El CTESC troba a faltar en el PTVC la consideració específica que s'ha de donar als centres comercials, amb l'objectiu de facilitar-los alternatives de transport públic que, en molt casos, manquen o són notablement insuficients.

Catorzena. El CTESC constata que el PTVC no incorpora noves implantacions ni intensificacions que sembla necessari abordar, respecte els serveis nocturns.

Quinzena. El CTESC considera que, atès que al PTVC s'estableixen quins han de ser els estàndards mínims que han de produir-se per tal que els usuaris/es puguin realitzar els trajectes de forma satisfactòria, amb uns mínims de qualitat del servei, haurien d'establir-se també les mesures a prendre i qui o quins són els responsables de dur-les a terme en cas que no es compleixin els mínims establerts.

Setzena. El CTESC considera que el PTVC hauria d'assegurar els mitjans necessaris per tal de que les autoritats territorials de mobilitat i els consorcis del transport públic puguin desenvolupar les seves funcions i d'aquesta forma desplegar el PTVC.

Dissetena. El CTESC considera que les partides pressupostades al PTVC per a la renovació de flota semblen clarament insuficients atesos els

incrementos dels serveis que es proposen.

Divuitena. El CTEESC troba a faltar, en l'apartat de Revisió i Seguiment del PTVC, una especificació dels valors mínims de referència dels indicadors de les Directrius Nacionals de Mobilitat o els altres indicadors contemplats, per tal de poder avaluar correctament els efectes de les actuacions programades, prioritzar-les i reordenar-les a mesura que es faci el seguiment.

Dinovenena. El CTEESC considera que el PTVC hauria de crear un òrgan únic, partint del concepte de guixeta o finestreta única, al qual els usuaris i usuàries puguin adreçar-se per presentar les seves queixes i gestions i que sigui aquest mateix òrgan el que faci les diligències suficients per dur a terme aquests procediments i donar resposta al ciutadà i ciutadana.

Vintena. El CTEESC considera que el PTVC hauria d'establir mesures per garantir que les persones usuàries puguin adquirir, en qualsevol localització i circumstància -en l'àmbit de la mobilitat-, el títol de transport més adequat a les seves necessitats.

Vint-i-unena. El CTEESC considera que per tal de millorar els serveis que el PTVC contempla, és necessari el desdoblament ferroviari fins a Ripoll i Puigcerdà i l'augment de la freqüència de pas i capacitat, així com adequar el tram ferroviari entre Manresa i Lleida.

Vint-i-dosena. El CTEESC posa de manifest que a la comarca del Bages – Berguedà cal posar fi als col·lapses actuals i reduir o apaivagar els punts negres.

Vint-i-tresena. El CTEESC considera que s'haurien de potenciar els serveis exprés dels nuclis urbans amb les connexions a zones industrials, centres d'oci, aeroports, o com el Pla els anomena "centres singulars". Aquests serveis haurien de tenir-se en compte amb la recollida de gent a grans centres de captació, tal com estacions de tren o ferrocarrils, per dur-los directament als centres singulars.

Vint-i-quatrena. El CTEESC posa de manifest que el Pla de coordinació entre serveis ferroviaris no contempla l'existència de les futures línies de rodalies de fora de l'àmbit de Barcelona que el propi PTVC proposa per Tarragona, Lleida i Girona.

Vint-i-cinquena. El CTEESC considera necessari que s'estructuri un sistema que garanteixi un acurat manteniment i millora de les instal·lacions de les estacions d'autobusos.

Vint-i-sisena. El CTEESC considera important l'impuls que vol donar-se als intercanviadors ja que es tenen en compte totes les millores i possibilitats informatives possibles així com la seva gestió. No obstant això, es troba a faltar quines són les característiques que haurien de tenir aquests intercanviadors. Addicionalment, el CTEESC considera que el PTVC hauria de contenir un calendari d'actuacions.

IV. CONCLUSIONS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya ha valorat el Projecte de pla de transport de viatgers de Catalunya 2008-2012 i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en el present dictamen.

Barcelona, 24 de novembre de 2008

El president
Josep Maria Rañé i Blasco

La secretària executiva
Teresita Itoiz i Cruells